

Kronične nezarazne bolesti**Usporedba standardiziranih stopa umrlih od bolesti koje se mogu pripisati pušenju za Požeško-slavonsku županiju, te usporedba s Republikom Hrvatskom i zemljama Europske unije**

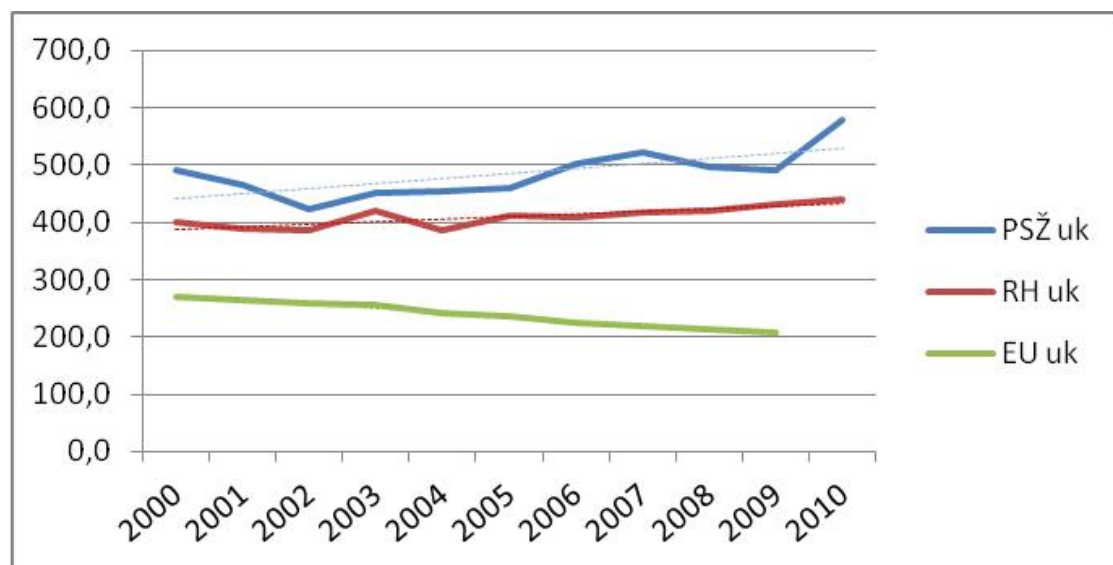
Jasmina Kovačević

Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije

Pušenje kao vodeći promjenjiv faktor rizika za bolesti srca i krvnih žila te druge kronične nezarazne bolesti daje veliki doprinos visokoj smrtnosti u Požeško-slavonskoj županiji. Ukupna stopa smrtnosti na 100.000 stanovnika za Požeško-slavonsku županiju viša je 19% od iste za Republiku Hrvatsku (2010.godina). Baza podataka „Zdravlje za sve“ Svjetske zdravstvene organizacije (The European Health for All Database (HFA-DB)) razmatrajući pušenje kao uzrok smrti, koristi pokazatelj koji uzima u obzir više različitih dijagnoza (Rak usta, ždrijela, grkljana, traheje, bronha, pluća i jednjaka (C00-C14, C15, C32-C34), Ishemičnu bolest srca (I20-I25), Cerebrovaskularne bolesti (I60-I69) i kronične bolesti donjeg dišnog sustava, KOPB (J40-J47) (1). Važno je napomenuti da je ovaj pokazatelj grub i koristi se samo za okvirne usporedbe.

Korišteni su podaci iz Popisa stanovništva 2001. godine, Mortalitetne tablice (2000.-2010.), te podaci iz HFA-DB (1),(2),(3). Podaci za Požeško-slavonsku županiju i Republiku Hrvatsku su dobno standardizirani, te standardizirani na europsku populaciju metodom direktne standardizacije. Podaci za europsku populaciju su preuzeti iz HFA-DB. Na ovaj način smo dobili usporedive podatke za sve navedene populacije.

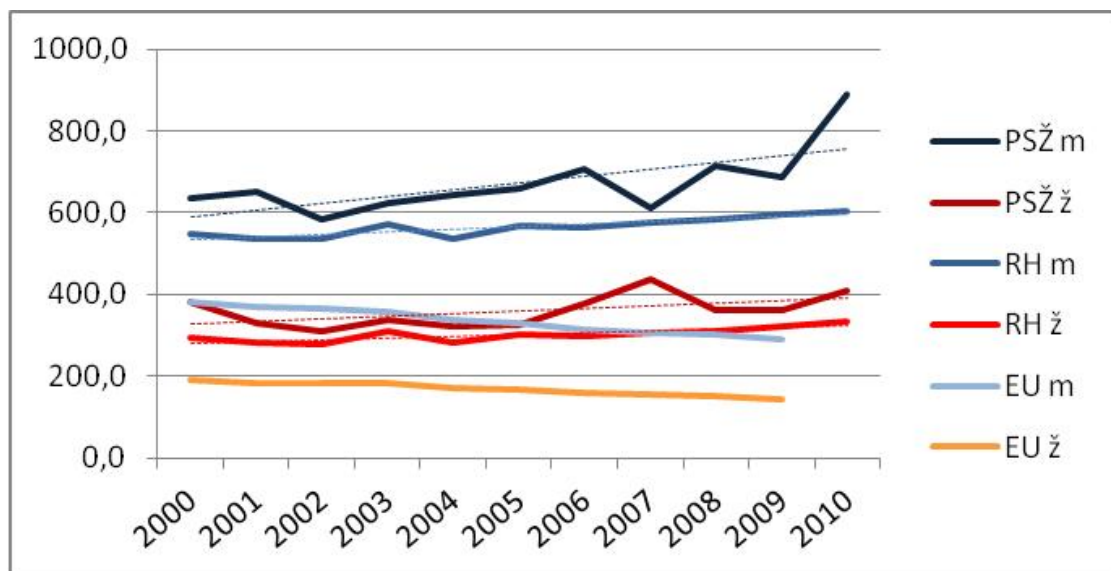
Stope umrlih od bolesti koje se mogu povezati s pušenjem najviše su u Požeško-slavonskoj županiji, kada se usporede sa stopama u Republici Hrvatskoj (RH) i Europskom unijom (EU). Zemlje EU bilježe pad smrtnosti, dok je taj pokazatelj u našoj županiji u porastu (Slika 1.).

Slika 1. Dobno standardizirane stope umrlih od bolesti pripisivih pušenju za Požeško-slavonsku županiju RH i EU sve dobne skupine, ukupno

Izvor: Popis stanovništva 2001. godine, Detaljni uzroci smrti 2000.-2010.

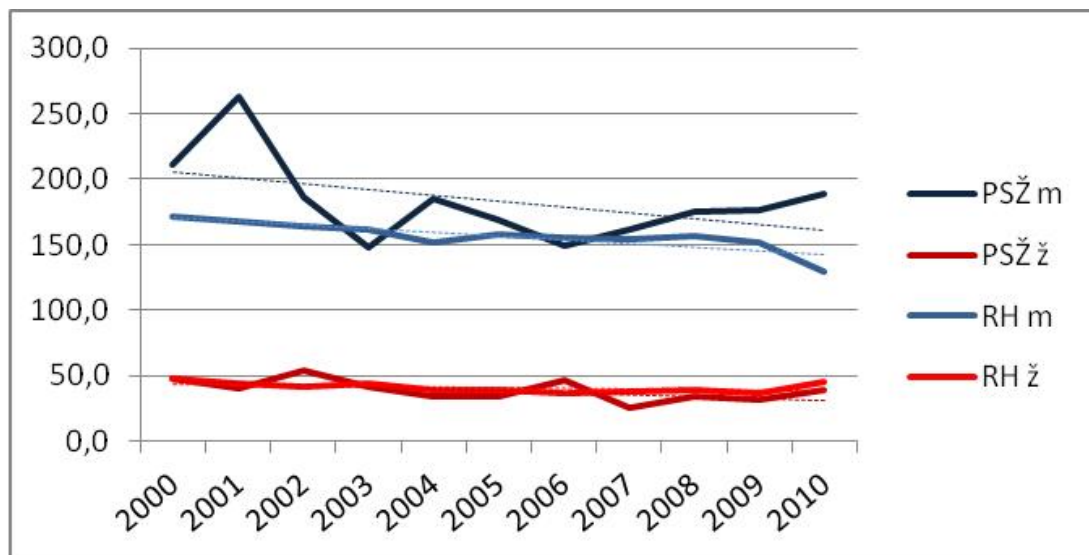
Stope za muškarce u našoj županiji, RH i EU su više od usporedivih za žene. Pri usporedbi prema spolu upadljivo je da prosječni porast stope umrlih od bolesti pripisivih pušenju kod muškaraca bilježi značajniji rast u usporedbi s RH ili EU (Slika 2.). U zemljama EU bilježi se podjednako pad stopa i prema spolu.

Slika 2. Dobno standardizirane stope umrlih od bolesti pripisivih pušenju za Požeško-slavonsku županiju RH i EU sve dobne skupine, prema spolu

Izvor: Popis stanovništva 2001. godine, Detaljni uzroci smrti 2000.-2010.

U usporedbi unutar dobne skupine od 0-64 godine za našu županiju i RH možemo biti zadovoljni s obzirom da se, promatrano u proteklih 11 godina, bilježi prosječno pad stope umrlih od bolesti koje se mogu povezati s pušenjem, no istovremeno i zabrinuti jer se od 2006. godine ponovno bilježi porast stopa za muškarce (dob do 64 godine), dok su stope kod žena u ovoj dobnoj skupini niske i gotovo stagniraju (Slika 3.).

Slika 3. Standardizirane stope umrlih od bolesti pripisivih pušenju za Požeško-slavonsku županiju RH i EU za dob 0-64, prema spolu

Izvor: Popis stanovništva 2001. godine, Detaljni uzroci smrti 2000.-2010.

Možemo zaključiti da pokazatelji, iako grubo, nisu na strani Požeško-slavonske županije. Kako je pušenje vodeći promjenjiv rizični faktor za sve bolesti uzete u obzir pri izradi korištenih pokazatelja, važno je istaknuti ulogu, na prvom mjestu, rada s mladima kako uopće ne bi počeli pušiti, ali svakako i sustavne pomoći svim pušačima koji žele prestati pušiti.

Osoba za kontakt:

Jasmina Kovačević dr.med.
 Služba za javno zdravstvo
 Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije
 Županijska 9, 34000 Požega
 Tel: 034/ 311-572; Fax: 034/ 311-550; Mob: 099/317-9529
 E-mail: dr.jasminakovacevic@gmail.com; javno.zdravstvo@zjz-pozega.hr

Literatura:

1. European health for all database (HFA-DB); World Health Organization Regional Office for Europe Updated: July 2010 dostupno na: <http://data.euro.who.int/hfad/> zadnji pristup: 20.01.2010.
2. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Podaci mortalitetne statistike; dostupno na: http://www.hzjz.hr/soc_medicina/index_mort.htm zadnji pristup: 12.09.2011.
3. Državni zavod za statistiku, Podaci mortalitetne statistike; dostupno na: <http://www.dzs.hr/> zadnji pristup: 12.09.2011.

